

Opgave 5 Kan de rente nog lager?

Uit een weekblad, november 2013:

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voorspelt in een rapport voor Nederland en de eurozone in de komende jaren deflatie en een stagnerende economische ontwikkeling.

Een van de oorzaken van de stagnatie is een laag consumentenvertrouwen. De onderzoekers van de OESO hebben een model opgesteld waarin aan het consumentenvertrouwen een centrale rol is toebedeeld ter verklaring van economische groei (zie bron 1).

Gebruik bron 1.

- 1p 19 Welke economische factor kan er boven pijl 3 worden ingevuld?
- A import door Nederland
  - B koopkracht van consumenten
  - C werkloosheidspercentage

Gebruik bron 1.

- 1p 20 Leg uit hoe de overheidsbestedingen (pijl 2) van invloed zijn op het consumentenvertrouwen.

De president van de Europese Centrale Bank (ECB) reageert op het rapport van de OESO en beschrijft de gevolgen van het lage consumentenvertrouwen:

Het lage consumentenvertrouwen leidt tot ...(1)... bestedingen en ...(2)... besparingen door de consumenten. Producenten zullen daarop hun prijzen ...(3).... Vervolgens zullen de lonen, winsten en investeringen ...(4).... Consumenten zullen daarop hun bestedingen ...(5).... Daardoor stagneert de economische ontwikkeling.

- 2p 21 Maak van de bovenstaande reactie van de president van de ECB een economisch juiste redenering.
Kies uit:
- bij (1) lage/hoge
  - bij (2) lage/hoge
  - bij (3) verhogen/verlagen
  - bij (4) dalen/stijgen
  - bij (5) uitstellen/vervroegen

De president van de ECB kondigt een renteverlaging aan naar 0,25 procent om de deflatie in Europa tegen te gaan.

Als gevolg van de renteverlaging door de ECB verlagen de Nederlandse banken op hun beurt de rente voor hun klanten.

- 2p **22** Leg uit dat de renteverlaging door Nederlandse banken deflatie in Nederland kan tegengaan.

De renteverlaging door de ECB leidde op de valutamarkten tot een verandering van de wisselkoers van de euro in dollars. Deze wisselkoersverandering draagt ook bij aan het tegengaan van deflatie in de eurozone.

- 2p **23** Leidt een renteverlaging in de eurozone tot een daling of tot een stijging van de waarde van de euro in dollars? Leg je keuze uit.

- 2p **24** Leg uit dat deze koersverandering van de euro bijdraagt aan de economische groei in de eurozone.

bron 1 een model ter verklaring van economische groei

(de genummerde pijlen geven oorzaak-gevolgrelaties weer; een – betekent een negatief verband, een + betekent een positief verband; bij pijl 4, 5 en 6 ontbreekt het teken).

